

IOANNIS BAPTISTAE EGNATII VENETI

Romanorum principum Liber secundus.

EQVITVR ab hinc atas, in qua mihi orbis totius clades, regnorū tristes exitus, imperia fūditus excisa, mutationes rerū frequentissima referēda sūt: ut intelligat mortalitas ni-

hil esse inconstantius ijs, quæ tātopere ut aeterna miramur. Adeo enim uite, fortunæq; ista bona, in quibus opinione vulgi sita summa felicitas est, fragilia, caducaq; sūt, ut nihil his esse possit cladibus, ruinisq; magis obnoxium, quod cū uetera illa Asiae imperia, tum uerò nominis Romani maiestas facile declarat: quæ felicibus auspicijs orta, letissimis rerum successibus aucta, uiris clarissimis instructa: quorum uirtute, ac consilijs, ad amplissimum fastigiū sit euecta, legibus, institutis, Deū pietate illustrata: conciderit tamen, & funditus euersa sit: ut quemadmodum illa de toto terrarum orbe triumphos retulerat, sic nullo ferè hodie in terris gens agat, aut antea fuerit tam inanimis, tam barbara, quæ non aut auitas iniurias, aut suas illi rependerit. Huc accessit, quòd eorum deinde, qui sequentur, principum, partim

tim ignauia, partim auaritia, res adeò nostræ pessū
iēre, ut ad rem Romanam sistendam, alienæ atq; ex-
ternæ uirtutis eguerimus: adeò mascula illa Romuli
proles, & Italica uirtus simul cum imperij lapsu cō-
senuerat: nec Romani postea pontifices ambitione
plus q̄ immodica, pronam iam per se, in casum rē Ita-
licam non funditus afflixēre: dum studijs suis nunc
Francos, nunc Germanos, atq; alios quo suis potius q̄
Italicos principes patiuntur. Illi uerò quantum Ro-
manæ, atq; italicæ maiestati semper detulerint, uel
illud argumento esse potuit, cum se Casares, aut Au-
gustos pro Hēricis, & Fredericis dici malint: cumq;
se nunc Reges, nunc Romanorum imperatores apa-
pellari gaudeant. Ceterū nec querere locus hic est,
& ipsa nostra hæc commētatio etiam nuda satis al-
latura doloris, ac molestiæ legentibus est. Quare
Theodosium ipsum iuniorem aggrediamur.

THEODOSIUS IUNIOR.

Quinquaginta quot uixit annos, totidē impe-
rio etiam præfuit. Nam puerum admodum
moriens Arcadius eum reliquerat sub tutela Isdi-
gerdis Persarum regis: quod & bene cecidit. Barba-
rus enim rex & tutelā summa fide gessit, & pacem
cum Romanis, quoad uixit, habuit. Is uerò Honorio,
defuncto, Valentianum ex Constantio & Placidia
natum, data Eudocia filia in uxorem, Romā per opa-
portuam

portune misit: cum turbatae res essent tyrannorum libidine, qui rem Romanam inuaserant: sub hoc tertia synodus contra Nestorium celebrata, Pulcheriae sororis prudentia: nepe quoad illa est usus imperator, bene res gesta. Hic uxorem Eudociam Leonis Atheniensis philosophi uxorem duxit: quae praeter egregiam formam, singularemque pudicitiam, etiam literis excelluit, absoluto eo libro, cui titulum Graeci $\delta\mu\eta\sigma\acute{o}\nu\tau\epsilon\tau\alpha$ faciunt. Hoc principe Venetiae felicissimis auspicijs medijs in aquis habitare coepere, cum Honorius ad huc uiueret.

VALENTINIANVS TERTIVS.

ASseri fortasse in pristinum statum sub hoc principere Romana potuit, si eius inceptis aut fortuna fauisset, aut imprudentia postea sua rem non afflixisset. Nam recepta sub aduentum suum Italia, cum Gensericō statim Vandilorum rege pacem sanxit, parte Africae, ut uideri uoluit, contento: & aduersus Attilam Etij ductu, rem feliciter gessit. inde Maximiani arte, uiri per ea tempora potentissimi, Etium interimi iussit. Vnde in ultionem ipse postea Romae ab eius commilitonibus confossus perijt. Hoc principe occidentis imperium, Francis Gallias, Anglis & Scottis Britanniam occupantibus, Vandilis Africam, & ipsam urbem populantibus, Hunnis Europam uexantibus & Italiam, collapsum funditus est. Perijt

rijs imperij et etatis anno XXX.

De Etio pauca dicenda hic sunt. Hic è Dorostana Mæsia cum disciplina militari excelleret. Constantio defuncto, ab Honorio principe illi sufficitur: cuius ductu Attila in cãpis Catalaunicis uictus est, & Burgundiones repressi. Hunc postea Valentinianus cum interfecisset, interrogaretq; ciuem quempiam Romanum, an iure occisum crederet: iure, an iniuria occideris imperator Etium nescio: illud scio, quod sinistra tua dextram tibi abscideris: nec falsus omnino uates. Nam eius morte Hunni rerum potiti, & imperium euersum est.

BREVIS ENARRATIO EORVM

qui post Valentinianum Romæ rerum
potiti sunt.

Post Valentinianum Romæ Aultus senatorij uir ordinis præfuit, Auito inde Maiorianus quadriennio. Hunc Seuerianus, Seuerianum Anthemius, Anthemium Liberius subsecutus: cui Glycerius, & Glycerio nepos statim successit: quo per uim pulso, Augustulus malè ominati nominis rerum potitur: sub quo Romani maiestas imperij conuulsa per Odoacrem Herulum serò admodum ad Francos redijt.

FLAVIUS VALERIUS MARTIANUS.

Nunc imperatores Cōstantinopolitanos, quando illi tantum per illa tempora uiguere, ad Cōstantinum usque Palæogum continua serie perstringemus, initio à Martiano sumpto: qui licet humili loco natus, militiæ tamen clarus, Pulcheriæ Theodosij sororis studio rebus præficitur, moderatus princeps, & rebus gerendis idoneus, si per senectam diutius uiuere potuisset: nam pacem, quoad eius fieri potuit, coluit: illud sæpè usurpans, dum in pace esse possumus, arma non induimus. Is Tatianum, Iuliumq; fratres, qui olim aquilæ superuolantis eius caput auspiciū retexerant, uaticoq; ducentorum aureorum inopem, & egrotantem adiuerant: statim ut princeps est dictus, alterum Illyrico, alter in Cōstantinopoli præfecit. Hoc principe Chalcedonensis quarta synodus celebrata aduersus Dioscorum, & Eutychē Leonis Pontificis Romani iussu. Imperauit annos sex.

LEO.

Primus hic Græcanici uir sanguinis imperiū tenuit, Asparis patricij factione adiutus. Cuius etiam filium Cæsarem cum inuitus creasset, postea cum Ardaburio fratre, ut insidiarum in se autores interfecit: Leonemq; ex Ariadna filia, & Zenone filium successorem sibi esse uoluit. s aduersus Gensericum Vandilorum regem Basiliscum ducem misit: qui,

548 IO. BAPT. EGNATII

si Zonaram sequare, uictus nauali praelio à Vandiliis, aufugit, siue illud ignauia, siue proditio fucrit. Byzantium huius imperio magna ex parte conflagrauit, præterquam quòd Italia in perpetuo motu fuit, Imperauit autem annos XVII.

LEO IVNIOR.

Hic puer ab auo relictus, cum annum præfuisset, Zenoni patri manibus suis diadema imposuit, patremq; pro se deinceps imperare iussit.

ZENO ISAVRICVS.

Quam uariè rebus Romanis illuserit fortuna, hic Zeno facile cum plerisque, qui explicandi mini principes erunt, probet. Vir obscurissimi sanguinis, & cum facie deformis, tum moribus planè tyrannicis, ut Isaurum agnoscas. Hic Theodoricum Ostrogotthorum regem cum uicè diligeret, in Italiam aduersus Odoacrem misit, Consulem prius à se factum. Pulsus uerò à Basilisco factione uxoris, cum in Isauriam concessisset, non multò post reuersus, & Basiliscum expulit, quem & inedia mori coegit, & annos XIII. tyrannum uerius quàm principem egit. Sunt qui uiuum adhuc inclusum ab uxore sepulchro tradant, frustra q; resipiscentem, & opem querit antem obijisse. Hoc principe incendium adeò graue fuit, ut præter maximam urbis partem conflagratam, centum & uiginti libror ù millia combusta sint: inter quæ &

Homeri

Homeri poëma intestino draconis CXX. pedum aureis literis descriptum.

FL. VALERIVS ANASTASIVS
Dicosus.

Dicorum hunc cognomento Græci appellarunt, à discoloribus uidelicet oculorū pupillis, quarum dextra nigricans, sinistra cærulea fuerit: inter bonos principes utiq; mihi referendus, tametsi ab humili loco ad imperiū euectus Ariadnæ Zenonis uxoris opera, nisi postea mutatus, Eutychie hæresi ad hæsisset. Vnde illi aduersus orthodoxos graue, disidium conflatū. Bulgarorum arma tunc primum audita, & Saraceni Alamundaro duce Syria graues incubebant. Hic tyrannorum aliquot seditione fatigatus, post octagesimum & octauum uitæ annum, imperij uigesimumseptimum, fulmine afflatus periit, ulciscente grauiter numine pietatem toties ab impuro principe uiolatam.

IUSTINVS.

Quis credat Thracem hominem armentarium, & sues agentem, sine tribu, ignotis obscurisq; parentibus ortum, & rebus præfuisse, & rem tuā feliciter, tum optime administrasse? Rexit tamen ille summa cum laude, & pietatis studiosissimus ueræ. Ioannem Romanū Pontificem ad se legatū uenientem, à Theodorico Gotthorum rege pro Arrianis, quos

expulerat Iustinus, restituendis uenerabundus excepit: & principatum dolo partum (quippe qui acceptus ab Amatio eunucho pecuniam, ut militi pro Theocritiano praeficiendo distribueret, in se suffragia uerteerit) magna uirtute postea administrauit: nono imperij anno Iustinianum ex sorore nepotem, cum adhuc uiueret, sibi successorem instituens: quo facta, non multo post obiit.

IUSTINIANVS.

NEpos Iustino ex sorore, cum annum quartum & XL. ageret, imperare cepit: quod per annos undequadraginta administrans, ueterem Romani imperij gloriam mirum in modum ampliauit. Primum enim Persas Bellisarij opera intra suos fines continuit: inde eodem duce Romam a Gothorum seruitute afferuit: Africam imperio pulsus Vandilis restituit: Narsete duce Gotthicum tandem nomen deleuit. Bis triumphatum ex instituto ueterum Romanorum de Persis, & Vandilis a Bellisario: leges infinitis uoluminibus antea dispersas in L. digestorum libros contraxit. Institutionum libros quatuor edidit. Codicem inuulgauit. Maximus certe princeps, nisi auaritia, & delirij Eutychiani reus fuisset. Serici usus a Persis ad Graecos hoc tempore transijt iam pridem desitus.

IUSTINVS IUNIOR.

Hic emulus Iustini, & ut filius à Iustiniano in regia semper habitus, facili admodum ingenio, atq; ad promerendam ex liberalitate hominum gratiam nato fuit. Cum Persis pacē fecit, tributo, quod Romani annum his expenderent, sublato. Langobardi Germanica gens à Narsete indignato contra Sophiam in Italiam hoc principe irrupere: quam ab Alboino rege ad Desyderium per CC. & III. annos in principatus diuisam tenuere. Obijt graui pedum dolore, anno XI. imperij.

TIBERIVS.

Tiberius adoptatus à Iustino rem per septenniū foris satis feliciter gessit: domi summa cum pietatis et liberalitatis opinione: quod si quēadmodū Persas grauibus affluxit praelijs, sic aduersus Langobardos felix fuisset, nihil illo principe fortunatius. Obijt Mauricio genero successore declarato.

MAVRICIVS.

Cappadocem hominem uirtus, & rei militaris scientia, partaq; eius ductu de Persis insignis uictoria, imperio facile imposuit: quod sub initia Persis uictis, Schytis afflictis, Langobardis repressis, & Hunnis è patrio solo in solitudines pulsas, feliciter administrauit. Mox auaritię studens, cum frustra Phocę insidias, sompno etiam admonitus præcauisset, dum miles stipendio fraudatus seditiosus agit, ab

eodem Phoca imperio & uita priuatur: cum imperasset annis XX. uixisset tres & sexaginta: eius etiam omnis prosapia sublata est. Turcaicū nomen tunc primum Asiæ auditum.

PHOCAS.

Adeo præcipites in malum homines agimus, ut Phocas nec Mauritij auaritia admonitus, adepto imperio per Mauritij cadem ab hoc uitio temperarit. Quin longè studiosius colligendæ undiq; pecuniæ incubuit, & omnia ex Persicæ seruitutis instituto egit. Vnum in hoc homine laudes, quòd Romanum pontificem principem omnium iure declararit. Cetera adeò socors, & ignauus, & frequentibus adulterijs infamis: ut cum Romanum imperium undiq; Barbari uastarent, staretq; solum eius nominis umbra, conspiciatur sit in illū ab Heracleona, & Heraclio, & Prisco: qui captum inertissimum hominem prius interficere, quam ferre suppetias eius milites potuerint, omni stirpe principis impurissimi sublata.

HERACLIVS.

LAbenti iam pridē imperio, & prægrauantibus Persarum armis, Syria cum ipsis Hierosolymis expugnata. Heraclius accepto diademate à Sergio Pontifice, primum omnium Persicum bellum parat: ad quos legatis antea missis pro inducijs impetrandis contemptim ab his habitus, adeò excanduit, ut differ

re amplius rem non potuerit. Responderunt enim impij hostes, non prius se Romanis pacē duros, quā CHRISTVM abnegasset imperator. Quare ingentibus copijs in Chosroem ductis, uictis eius sepe ducibus, & cum omnibus copijs cæsis: mox profligato Chosroë, Persidēq; omni in ultionem nostram igni ferroq; uastata, lignum salutiferæ crucis recepit. Celebris adhuc est Christianis dies festus argumentum uictoriæ insignis, pacis uidelicet partæ, & Tigridis fluij inter utrunq; imperium termini. Triumphatunq; egregiè cruce prælata. Imperauit Heraclius annos XXXI. nouo morbi genere perijt, uirili membro semper ita distento, ut quoties miceret, lotium uultum aspergeret, nisi obiecta tabula id prohibuisset. Creditum est, hæreseos Monothelitarum, in quam inciderrat, & nequitie supplicium luisse. Hoc tempore Saraceni Maomethe duce caput extulere. Quare breuiter de eius ortu, & successu interim quædam perstringamus.

MAOMETHIS ORTVS.

EX Arabia constati ueterum scriptorū fide hoc malum orbi prodijt. Inde enim humili loco natus, dum locandis, conducendisq; camelis uictum querit, adolescens ingenij uasri, uiduæ dominæ nuptijs & opibus mox auctus, Sergium monachum nostratem familiarem habuit, cuius adiutus opera, cum Christia-

nos & Iudæos accusaret: hos ut impios, qui summum prophetam excruciaſſent: nos ut ſimpliciores, qui de CHRISTO ridicula prodamus, paulatim latro- num manum coëgit, & diuinitate quadam inde ſibi aſtructa, facileq; leuiſimo hominum generi perſua- ſa, conſilium armis addidit. Inde rerum ſucceſſu pro- ſperiore elatus, Syriam uaſtat, & Damascum regio- nis caput expugnat. Tum uerò in Perſas arma con- uerſa, quibus congreſſus, & primò uictus, reparandis copijs intentus, Scænitæ ſibi Arabas adiungit, gen- tem per ea tempora Romanæ militiæ aſſuetam: & quæ ob negata ab Heraclio ſtipendia, rebelles animos induerat. Sicq; paulatim firmato imperio, & diui- nitatis cuiuſdam opinione perſuaſa, quam armis tuen- dam contra aduerſantes præceperit, quadreſimo uitæ anno, ueneno (ut aiunt) à domesticis dato periit. In quo homine neſcio magis ne ingenij calliditatem admirer, an gentis eius ſtultitiam, an potius Chriſtia- norum principum ſocordiam: qui nec naſcentem com- primere flammam (factu tunc facile) uoluere, nec mag- nis poſtea rerum ſucceſſibus auctam potuere. Vnde labes illa iam ad hoc eui non Aſiam ſolum, & Afri- cam, ſed magnam Europæ partem infece- rit, ut iam de Chriſtiana pietate tuenda in diſcrimen uentum ſit.

CONSTANTINVS HERACLII.

Hic

Hic annum unum cum imperasset, recte ac uere pietatis cultor, Martine nouerca insidijs, quae Heracleonae imperium astrueret, ueneno tollitur. Illa uero cum imperium male partum cum filio uix biennio tenuisset, à Senatu cum decenni filio expellitur, amputata prius matri lingua, filio naribus.

CONSTANS.

Constans ex Gregoria & Constantino proximo relato proles rerum potitur, adnitente Senatu, qui Martine scelus execrabatur. Hic auita impietatis haeres, Martinum Romanum pontificem sibi aduersatam, comprehendi iussum, in exilio mori coegit. Caetera hominem non improbares, si impietatem & auaritiam demeres. Saracenis classe congressus, uictus aufugit: quibus paulo post dissidio laborantibus, biennij indicijs impetratis Italiam petijt, ut eam à Langobardico iugo liberaret. Sed cum Romam uenisset, uictus à Langobardis acie, quicquid antiqui operis, signorum ue fuit, intra quintum diem inde sustulit ut plus ornamentorum paucissimis diebus urbi detraxerit, quam Barbari per tot annos. Inde in Siciliam traiciens, cum sextum ibi annum ageret, & auare, & crudeliter tributum exigeret, dolo suorum interficitur, postquam annos XII. ac XX. imperasset.

CONSTANTINVS POGONATVS.

Melior

Meliore orbis fato Constantinus imperium ex-
 cepit: qui maximus natus relictus à patre By-
 zantiq, ut imperium administraret, audita eius mor-
 te, in Siciliam uenit: ultusq; Mizizium tyrannum, &
 cædis paternæ conscios, bellum aduersus Saracenos
 septem annos, terra, mariq; feliciter gessit. Fatigati e-
 nim bello maritimo Arabes, quod ex Cizico à se ca-
 pto, Byzantio singulis aestatibus inferebant, maxime
 ignis miraculo territi, qui sub aqua arderet (Callinici
 inuētum) tempestate etiam graui oppressi, ferè omnes
 perièrè. Nec terra felicius res eorum administrata.
 Victi enim una acie XXX. suorum millia amisere.
 Quare pax honestissima secuta, pollicitusq; Mauias
 eorum dux, Ioanni legato imperatoris ad id misso
 tributum annuum, auri pondo III. millia, seruorum e-
 tiam honestorū, & equorum totidem. Sexta hoc prin-
 cipe uerè pietatis celebrata synodus Constantinopo-
 li, pax ubique etiam floruit, præterquam quòd Bulga-
 ri trās Danubium repentinè bellum ostentarunt: quòd
 cū infelicitè gereretur, inhonesta pace Mysia his
 ad inhabitandum data est, tributo etiam annuo pro-
 misso. Imperauit annum septimumdecimum Iustinia-
 no filio herede, cū fratribus minoribus nares ampu-
 tasset. Pogonatus appellatus, quòd imberbis in Sicilia
 profectus, barbatus redisset: τῶ γῶνα enim Græci
 barbam ppe llant.

IUSTINIANVS.

VLtinus Heraclianæ stirpis Iustinianus imperio præfuit, prauis ingenij, & uarij, atq; à fide recta abhorrentis. Siquidem synodum aduersus sextam à patre celebratam indixit, bonis omnibus aduersantibus, & in primis Romano Pontifice, quem comprehendi mandauit. Bellum aduersus Arabas, & Bulgaros contra foedera motum, utrunq; calamitosissimum gessit. Quare & crudelitate etiam in suos inuisor factus, Leontij patricij, & Callinici patriarchæ dolo deturbatur imperio, atq; Chersonam relegatur, nare prius abscissa. Vnde mox fugiens, & ad Trebellium Bulgarorum regem fuga lapsus, eius opera restituitur: Tiberio, qui Leontio successerat fugato, & Callinico patriarcha luminibus priuato. Illud scuitie hominis argumentum traditur, quòd quoties truncas nares enungeret, toties unum ex ijs, qui Leontio fauerant, ad supplicium rapi iubebat. Sexto decimo & decimo anno à Philippico pulsus, quem reclamante Constantino Põtifice, acrius insectabatur (uenerat autem ad illum Romanus antistes accersitus, & ab imperatore honorificentissimè exceptus) uitam & imperiũ pariter amisit, sexto anno post exilium, cum decem antè præfuisset.

LEONTIVS.

LXXXVII. annos ab Heraclio ad Iustinianum

in una gente imperatum, quod nescio an ulli priorum contigerit, cum Leontius Iustiniano legato, imperium sibi uindicauit: qui classe aduersus Arabas Africanam occupantes ingenti parata, cum infecta re rediret, imperio expellitur, postquam treis tantum annos rerum potitus esset. Hunc ergo Tiberius captum (sic enim quam Absimarum dici maluit) adepto imperio, naribus truncatum custodiri iussit.

ABSIMARVS, QVI ET TIBERIVS.

Hunc classis in Creta imperatorem dixi, qui Heraclium fratrem statim aduersus Arabas omnia uastantes cum misisset, eius forti opera hactenus repressit, ut à nostris abstinerent. Inde Philippicum nobilitatis præcipue Chersonam relegauit, quòd aquila caput obumbrasse uidebatur dormienti. Ceterum septimo post anno cum Leontio captus, à Iustiniano interficitur.

PHILIPPICVS BARDANES.

Nunquam maior principum impietas, maiorue quod grauius dolens, socordia. Quippe hic adeptus imperium, sextæ synodi decreta altera synodo infirmare contendit: gratificaturus monacho, qui imperatorum illum prædixerat, hoc prædictionis premium petenti, quare cum loquentiæ multum huic inesset, sapientiæ parum, opesq; imperij iampridem congestas dissiparet, passus etiam Bulgaros Thraciæ popula-

populari, priuatus oculis in ordinem redigitur, anno uno, & mens. VI. uix expletis.

ARTEMIVS, QUI ET ANASTASIUS.

Hic adeptus imperium, cum optimè quæ ad pietatem rectam attinèt, instituisset ex Pontificum assensu, classem ingentem aduersus Arabas in Alexandriam emisit. Verùm classiarijs quibusdam contumacius agentibus, qui illum oderant, domum reuersi, Theodosium ignobilem alioqui uirum imperio præficiunt: captaq; Constantinopoli, monasterio Anastasium includunt, cum annum unum, menses tres imperasset.

THEODOSIVS ATRAMYTENVS.

Obscuro licet loco natus, non pœnitendum imperatorem egisset, si diutius illi per Leonem & Cononem Orientis præfectos imperare licuisset. Verùm cum Leonem exercitus imperatorem dixisset, pertæsus belli ciuilibus Theodosius cessit imperio, monasticamq; uitam amplexus, satis diu ac felix in ea uixit, cum annos II. imperasset.

LEON ISAVRVS, SIVE CONON.

Obscuritatem generis (quippe qui apud Isauros natus exercuerat sedentariam) cum alijs sceleribus, tum uerò impietate in deum, ac eius imagines facillè Leon æquauit, unde illi cognomen εἰκο-
νομά-

νομάχῃς, & δεομάχῃς Græcis, quarum perdendū
 tantus hominē ardor inuaserat, ut Iudeis duobus gra-
 tificaretur, qui illum tantō antē imperaturum prædi-
 xerant: ut & Constantinopolitanū pontificem, Ger-
 manum nomine, aduersantem, sede extruserit, & Ro-
 manum antistitem obsistentem comprehendi iusserit.
 Saraceni certē ducibus Masgaldā, & Solymano Con-
 stantinopolim triennali obsidione, terra mariq; siti-
 garunt. Verū peste, fameq; confecti, à Bulgari eti-
 am sæpe uicti, classe magna ex parte igne sub aquis
 ardenti consumpta, paucissimi ex tanto naufragio
 seruatī, manifestam in se numinis iram sensere: nec
 minori interim clade in urbe seuitum, trecenta &
 amplius ciuū millia peste, fameq; consumpta. Ridi-
 cula planē quidam de cœlesti igne, & nauium nume-
 ro prodidēre. Inde Siciliam Sergij præfecti opera re-
 bellantem, ad officium retraxit. Circa finem imperij,
 quod quartum & uigesimum durauit annum, graui
 terræmotu Bythinia, Thraciaq; concussa, muriq; By-
 zantij magna ex parte collapsi, quo Theodosij maio-
 ris, & Arcadij filij status ad terram deiectæ. Et que
 res flectere impij principis animum ab impietate de-
 buerat, tanq̄ in manifesta deūm ira, ille uerò ad priua-
 tum quæstum retulit, tributo ad restituēdos muros im-
 posito, ut in singula numismata quatuor & uiginti
 obolos ærario principis inferrēt, quod postea in mul-
 tas etates

tas etates abijt. Hoc principe Romani pontifices ad
 Francos, primùm respexêre.

CONSTANTINVS COPRONYMOVS.

Impio patri scelestissima successit proles Constantinus cognomento Copronymi, quòd infans baptis-
 mi lauacro admotus, medijs sacris alimonie excre-
 mento aquam polluerat. Is non solum patris impieta-
 tem in abolendis diuorum imaginibus reddidit, uerũ
 etiam grauiore scelere reliquias eorum aut contem-
 psit, aut combusit: quam in numina impietatem im-
 manitas hominis inuisiorem fecerit, dum nobilissimũ
 queng; tollendum è medio curat. Antistites certè Con-
 stantinopolitanos unum & alterum ignominiose pri-
 us habitos, & grauiter ad hæc excruciatos, capite
 plectit. Hic Bulgaricum uariante fortuna bellum ter-
 ra, mariq; gessit. Artabasdum primæ nobilitatis ho-
 minem imperatorem ab orthodoxis creatum, post
 biennium à se captum, oculorum usu cum liberis pri-
 uat. Grauisimam hyemẽ, uti pontus, Bosphorusq; ipse
 Thracius perglaciauerit, expertus, post infinita fla-
 gitia exquisitissimo cruciatu consumptus obiit impe-
 rij anno XXXVIII. duobus mensibus minus.

LEO.

Non imperij solum, sed paterni sceleris hæres
 aduersante matre Bulgarici sanguinis piens-
 sissima successit Leo, qui ad impietatem sacrilegium

Nn etiam

etiam addiderit. Nam coronam à Mauricio principé Deo dicatam, nefario capiti imponēs, captus gemmarum & auri splendore, breui pœnas luit: caput enim impiū carbunculi apostemate statim intumuit: tandē ardentissima febrī subsecuta, impium spiritum nefarius exhalauit, imperij anno uno.

CONSTANTINVS LEONIS F.

& Irene mater.

R Edditus tandē his principibus ueteri religio-
ni suus nitor, reddita uetus pietas Irenes ma-
tris opera: quæ Attici sanguinis forma insignis, sed pro-
bitatis opinione insignior Leoni nupserat. Quare
conuentu trecentorum & L. patrum Niceæ indicto,
quæ septima synodus habetur, templis, diuisq; sue re-
stitutæ sunt imagines. Nec multò post tamen Constans
tinus iam adultus matrem haud amplius passus, impe-
rio deiecit, eiectam in ordinem redigit. Nicephorum
imperatorij & ipsum stemmatis, in quem suffragia
multorum tacitè inclinabant, oculorum & lingue
usu priuat. Et ne quid sceleris deesset, Maria uxore
monasterio obtrusa, Theodoram concubinam indu-
cit matris consilio, ut filium inuisum omnibus faceret,
unde mox rerum sola potita, filium in potestatem
redactum excæcat. Eadem die qua sexto antè anno
Nicephorum ille eodem supplicio affecerat: ipsaq;
non multò post à Nicephoro pulsa, in Lesbum insu-
lant

lam relegatur. Huius imperio, quod fuit cum filio an-
 norum X. lamina inuenta est super cadauer his uer-
 bis: Christus nascetur ex uirgine, in eum credo: Con-
 stantini & Irenes imperio ô sol iterum me uidebis.
 Sed & Carolus à Leone Romano pontifice imperij
 corona donetur, uirtutis & pietatis ergò.

NICEPHORVS.

Piget planè, ac pariter me pudet, tot portentis
 uerius q̄ principibus referendis immorari: nisi
 quòd præterquam quòd rei series ita exigit, nonnihil
 & huiusmodi homines uitæ profunt, dum eorum exi-
 tu & deterrentur pessimi, & optimus quisq; ad uir-
 tutem, honestūq; accenditur. Nemo enim maiore ho-
 minum opinione ad imperium uenit, dum singulos
 aut muliebris impotentia, aut flagitiosissimi princi-
 pis tædet: nemo auarius, aut crudelius administrauit,
 quorum scelerum mox poenas meritas luit. A Bulga-
 ris enim paulò antè à se uictis, improviso noctis assul-
 tu oppressus, ipse cum toto exercitu ad internitionem
 cæditur. Stauracius filius saucius humerū, uix Adria-
 nopolim eussit. Hic Venetam rem sociali classe ad-
 uersus Gallos iuuit. Populoniā dolo magis, quàm uī
 captam diripit.

STAVRACIUS.

Adrianopoli in quam euaserat, post patris inte-
 ritū imperator ab amicis salutatus: non multò

Nn 2 post

post à Michaële Curoplate Rangabe cognomento, qui Procopiam sororem eius in uxorem duxerat, imperio deturbatur, & monasterio includitur, postquam cum patre annos IX. imperasset.

MICHAEL CYROPLATES RANGABE cognomento.

Melior pacis artibus, & pietate maior duobus à me proximè relatis successerat Michaël, si quàm in toga bonus, tam bellicis rebus administrandis uigisset: à quibus tantum abhorruit, ut ad unam aduersam cum Bulgaris pugnam, à quibus castris etiam exutus est, ita conciderit, ut accepto nuncio de Leonis imperio, monasterio sese abdiderit, habenas regni facillè concedens post annum alterum imperij. Hic cum Carolo Francorum rege foedus ita iniit, ut Veneti suis legibus, ac iure uiuerent: immunitate his seruata, quam ad eam diem in terra Italia retinuerant.

LEO ARMENIUS.

Pardi Patritij filius magno omnium gaudio, maiore spe rei Romanae proficitur: nec cõceptã de se hominum animis spem frustratus esset, nisi egregias uirtutes crudelitate in suos, & impietate inde un mox foedasset. Quippe qui parta de Bulgaris insigni uictoria, cum ab armis quies esset, ad eadem militum conuersus, diuorum imagines deleri penitus iubet,

iubet, nec præfagijs, aut somnijs maternis cladem imminentem euadere potuit, Nam à Michaële Traulo, quem in custodia detinebat, noctu per insidias, dum sacris operatur, cæsus obiit post annos imperij VII. & menses V.

MICHAEL BALBUS.

AMorium Phrygiæ superioris oppidulum dedit hunc principem, non humili solum, sed sordido etiam loco natum: ad quæ impietas quoque accesserat ex hæresi Iudæorum, atque Thinganorum hausta: Linguae præterea uitio balbutientem, unde Græci τρᾶλον appellauere. Hic post interfectum Leonem, à quo ad tantam fortunam euectus erat: Thomam, qui tyrannidem inuaserat, uario primum rerum euentu, tandem oppressit: defectionisque socios cum ipso Thoma sustulit. Saraceni hoc principe ex Africa profecti, Cretam insulam occupant, totamque serè in ditionem redigunt, Græcosque duplici prælio uincunt. Ipse princeps cum annos VIII. menses IX. imperasset, Theophilo filio per manus imperium tradidit. Vetus oraculum innotuit, tum rem Romanam in lapsum præcipitem ruituram, cum Balbus & auarissimus princeps imperaret, qualis hic uir fuit.

THEOPHILVS.

MAior iustitiæ cultus in Theophilo filio: quippe qui facillimum sese statis diebus aduentum

bus exhiberet, & ad seueritatem interdum propensior acrius delicta puniret: sed par impietas, ut qui diuorum imagines ex paterna emulatione auersatus, non paucos, qui eas colerent, ad mortem usq; cædi iusserit. Saracenis Asiæ prouincias uastantibus bis congressus, bis uictus est, castrisq; exutus. Quin etiã Anorium, unde illi genus, ab ijs obsessum, & proditione captum diripuit. Cumq; annos duodecim rebus præfuisset, dysenteria morbo periit.

MICHAEL THEOPHILI, ET

Theodora eius mater.

Fecit Irenes Cōstantini matris administratio, ut fœminei non pœniteret imperij. Quare Theophilo uita sancto, Michaële filio adhuc infante, & sub tutela matris, ac principum uirorum relicto, Bulgari Scythicum genus pietatem nostram populariter sunt amplexi, cum Theodora genitrix rebus adhuc præesset. Verùm impotentiam muliebre[m] quis æquo animo ferat, ubi præsertim impietatem asserat? Nam & illa diuorum imagines execrata est. Ceterum impietatis pœnas mox dedit, à filio monasterio inclusa: qui uo similior quàm patri, per summam ignauiam, ac prodigalitatem rem afflixit, à Saracenis etiam castris exutus, nec minore insania Circensibus ludis oblectatus est: quibus dum plus ingenio indulget, Basilium Macedonem Barda interfecto, consortem imperij

perij adsciuit, à quo mox occisus est imperij anno
XIII. quorum treis cum matre egerat.

BASILIVS MACEDO.

Quis crederet & hunc captiuum inter uenales
Constantinopolim adductum, Romanæ rei
præiussisse, qui nec patriam, nec parentes saltem ciere
posset? præfuit tamen & eo rerum successu, ut ad
eius nepotes imperij maiestas trāsierit. Primū igitur
adepto imperio profusissimas Michaëlis largitiones
reuocauit, ut dimidium eorum, quæ accepissent, æra-
rio inferrent, & treis liberos imperij hæredes insti-
tuit: inde in Saracenos, qui Cretam occuparant, pro-
fectus, ab his uuali prælio superatur: quos tamen a-
lieno ductu post uicit. Hoc imperante, Saraceni ex
Africa soluentes, cum Italiam magna ex parte uastaf-
sent, Dalmatiam quoq; populati sunt, Rhagusio eti-
am capto, quos tamen Nicephori Phocæ ductu inde
post eiecit, Bario in ditionem suam redacto, tametsi
Veneti una atq; altera expeditione rem Christianam
uiuissent. Cæterum cum annos XX. imperasset, à cer-
uo in uenatione cornu ictus, mox perijt. Vir frugi, &
quem principem non contempnas.

LEO BASILII PHILOSO-

phus.

Constantino filio maximo natu (uiuente adhuc
patre) uita functo, Leo cognomento Philoso-

Nn 4 phus

phus frater successit: qui Bulgaros desciscentes, Turcarum auxilio primò uicit. Verum ab his per inanes inducias delusus, magna clade afficitur: inde in Saracenos classe comparata, Nicetæ ductu egregiam uictoriam peperit, literarum omnium, & astrologiæ in primis eruditus, & qui filium Constantinum imperatorum diuinaret. Tandem post annos V. & XX. menses treis alui doloribus fatigatus, Alexandro fratri imperium per manus tradidit, cui filium commendauit.

ALEXANDER.

NEc Basilio patri, nec Leoni fratri similis Alexander successit, uir luxu & ignauia perditus, annum & mensem rerum potitus. Qui cum nec ipse rectè administraret imperium, & ignobilissimum quenq; ac turpissimum rebus præficeret, erumpente naribus sanguine extinctus est.

CONSTANTINVS.

SEptennem hunc pater Leo sub tutela matris, & nobilium quorundam reliquit: quorum diligentia Andronicus Ducas tyrannidis inuasor oppressus est. Inde Bulgaris Thraciam uastantibus bellum indictum: quod feliciter sanè Phocæ ductu successerat, nisi casu quodam consternati milites iam uictores in fugam conuersi fuissent. Eadem quoq; fortuna alterius in Bulgaros expeditionis fuit ducum discordia, & ambitione: ut & Constantinopolis à Bulgaro hoste sit

fit obsessa, & Romanus Lecapenus Zoë Constanti-
ni matre prius eiecta, imperij socius adscitus à Con-
stantino necessario sit, qui Helenam eius filiam in ux-
orem etiam duxit. Cæterum Romano in exiliū pul-
so, Christophoroq; eius filio cum tota Lecapenorum
gente extincto, ipse rem imperij per annos undequa-
draginta satis prudenter administravit, Benevento
de Longobardis expugnato, & tyrannis quibusdam
oppressis, Turcarumq; principibus aliquot Christia-
na pietate imbutis. Hic à literis, optimisq; discipli-
nis non abhorrens, quas penè extinctas ab interitu
iudicavit. librum Romano filio reliquit, in quo sum-
mam totius imperij, sociorum omnium fœdera, hosti-
um vires, rationes, consilia explicuit, quem nos in
bibliotheca nostra tanquã thesaurum servamus, in quo
multa de Venetis etiam nostris imperator ipse dis-
serit.

ROMANVS LECAPENVS.

Non iusiurandum sanctissimum, quod præsti-
terat, nõ gener Constantinus obstitit, quo mi-
nus imperiũ & sibi, & Christophoro filio Romanus
iudicaret, Constantinũq; penè in ordinem redige-
ret. Is uerò cum Bulgaricum bellum contra Simeo-
nem eorum ducem infeliciter gessisset, & sextum ac
uigesimum annum præfuisset, tandem à Stephano fi-
lio captus, in sulae includitur: mox & eius filij à Con-

stantino comprehensi, alter in Procōnessum, in Lesbum alter relegatur.

ROMANVS LEONIS IVNIOR.

Vir omnium ignauissimus, luxuq; ac ocio perditus, post Constantinum patrem imperium suscepit Romanus nomine: quod tamen alieno arbitrio rexit, ingenio alioqui non malo, sed interdum solerti, ubi animum adiecisset: foris aduersus Saracenos, qui Cretam occupabant, Nicephori ductu, & aduersus Turcas Asiam uastantes eiusdem Nicephori & Leonis fratris imperio filix. Domi in matrem, ac sorores impius, ut regia cietæ, quæstum meretriciū sint amplexæ: ipse ludis ac crapulæ intentus, post tertiumdecimum imperij annum obiit ueneno etiam potionatus.

NICEPHORVS PHOCAS.

Nobilissimus haud dubiè Romano successit Nicephorus cognomento Phocas, Phocæ Nicephori nepos, qui in Sicilia contra Saracenos res egregias gesserat: simulac igitur adeptus imperium est, classem in Saracenos occupantes Sicilia instruit: ipse in eisdem Asiam uastantes exercitum duxit: in Sicilia res infeliciter per duces acta: ipse Ciliciam & magnam Asia partem letis auspicijs recepit: mox Antiochiam noctu aggressus pulsus Saracenis, imperio subdidit. Sed quàm bellica re fortunatus, tam domi infelix, dum auaritiæ, socordieq; sese emancipat. Ex quo

quo in odium ciuium incurrens, facile à Ioanne Zimisce adiuvante Theophania Nicephori uxore, noctu intra cubili interficitur, cum rerum potitus esset annos sex, menses totidem.

IOANNES ZIMISCES.

CLarus hic ià antea militari laude imperiū affectus, Basilium & Constantinum fratres, Romani iunioris filios, imperij consortes adsciscit: in Rhoxolanos Bulgariā sibi uendicantes felicissimè rem gerit: Phocam Nicephorū rebellatē capit: indeq; Bulgariam omnem imperio adiecit, eiectis inde Rhoxolanis, Sphendoslauoq; eorum rege ad deditiōem coacto: mox Constantinopolim reuersus, cum triūphantis specie inuectus urbi esset, potionatus post imperij annum sextum, & menses sex decessit.

BASILIUS ET CONSTANTINUS fratres.

Nvlli diuturnius rerum potiti, quippe qui annos L.III. præfuerint, & ne sine civili bello retransigerent, Bardæ Scleri ambitio fecit, quem inuiforem imperij tandem acie uictum ad Persas fugere compulere: nec multò post Phocas Bardæ cognomen to ab exilio reuocatus, indignatusq; post rem præclarè aduersus Sclerum se duce nauatam, ab imperatoribus contemni, desciiuit: quem & ipsum cæsum in acie superarunt, inde in Bulgaros itum, quos prælijs aliquot

aliquot uictos ad deditionem tandem totius gētis Ba-
silius cōpulit, usus ad compescendam eorum perfidiam
grauiore in uictos pœna. Nam XV. millibus eorum
captis oculos effodit, uno tantum incolumi, qui eis ad
Samuelem eorum ducem prœiret. Quare dolore ani-
mi Samuel affectus, non multò post obiit. Bulgaria igitur
omni subacta, & imperij terminis undiq; amplia-
tis, post LXX. & alterum uitæ annum decedens, Con-
stantinum fratrem successorem reliquit.

CONSTANTINVS.

Hic cū fratre particeps dignitatis potius, q̄ po-
tentia, post fratrem per summam ignauiam et
luxuriam ita se gessit, uti obscurissimis & barbaris
hominibus rem totā traderet. Illud eo principe dignū
laude gestum, quòd Diogenes, qui Syrmio & Burga-
riæ præerat, Patzinacas Istrum superantes uicit. De-
cessit tertio imperij anno septuagenarius, Zoë filia
Romano Argyropylo in uxorem collata.

ROMANVS ARGYROPYLVS.

Hunc Zoë filia Constantinus ut omniū nobilif-
simū, qui imperij hæres esset, delegerat, opti-
ma de eo omnium spe: quam sub initia nequaquã frustra
tus est, cū multa in melius mutarit, summa etiam libe-
ralitate in omnes usus. Verum cū Saracenicæ Asiæ
expeditio parū ex sententia illi cessisset, repente mu-
tatus, totū se ignauia, ac pecuniæ colligendæ tradidit:

nec

nec multò post Zoæ uxoris insidijs & Michaëlis Paphlagonis adulteri dolo intra balneas aquis immerfus obiit, cum annos V. & dimidium regnasset.

MICHAEL PAPHLAGO.

Qvis non effrenem in quinquagenaria scœmina libidinē excretur? aut fortunæ ludum in hoc principe non admiretur? mancipium uidelicet barbarum, nec ulla re nisi forma commendatum, mente etiã commotum, labensq; ad singula momenta, spuma insuper oris foeda: septem tamen annos imperauit: nec malum omnino principem egit. Nam & tricenas Inducias cum Aegypto rege percussit, & Edessam obsidione liberauit: & domi in suos facilis, ac beneficus admodum fuit, uni Zoæ propter expertam libidinem parum æquus, qui cum intercutis etiam morbo laborare cœpisset, Michaëlem Calaphatem heredem imperij esse uoluit.

MICHAEL CALAPHATES.

Hic adoptatus à Zoë, præter sordes parentum, qui nauces apud Paphlagonas pice oblinerent, unde Calaphates etiã dictus, auarè ac crudeliter rem susceptã administrauit: ingratiſſimus enim in omnes patrum autorẽ tantæ maicstatis primum eiecit: reliquos deinde consanguineos execut: inde Zoën matrem in insulam relegauit: quod cū indigniſſimè oēs ferrent, populi conspiratione restituta Zoë, fugiens cum

cum fratre Constantino à turba capitur: & uterque
oculorum usu familiari Græcis pœna priuatur: mensi-
bus quatuor, & totidem dies rerum potitus.

ZOE ET THEODORA.

Flagitia principum, ut muliebri imperiū æquius
uideretur, effecere. Quare sororibus duabus im-
perij fasces, ac maiestas asserta. Cæterum ut uarium,
ac mutabile semper est fœmina, faciliè Zoæ arden-
tè adhuc libidine persuasum, ut maritum adscisceret.
Cumq; aliquot fastidisset, Constantinū Monomachū
ab auxilio reuocatum, imperatorij & ipsum stēmati-
uirum sibi adiungit, & imperatorem pronunciat men-
sibus III. uix exactis.

CONSTANTINVS MONOMACHVS.

Hinc prima imperij labes, hinc reliquæ, quæ cō-
secutæ sunt clades, ortum habuere: principe
adeò ignauo, & libidine perditō, ut concubinam egre-
gia aliq; forma, uxoris legitime loco habuerit, quam
efflictim deperiret. Duplex illum factio sub initia Ma-
niacis uidelicet Georgij, & Leonis Tornicij est ag-
gressa: sed Maniacis motus, qui ex Italia in Epeirum
transierat, una pugna secunda & ducis morte faciliè
compressus. Torniciana defectio eò grauior, quò diu-
turnior: sed eo post aliquot prælia tandem capto, &
oculorum usu priuato, faciliè consedit. hoc princi-
pe Turcarum arma tunc primum per Asiam latius
euagatas

euagata: uicti tamen interim Rhoxolani, & Patzina-
ca Scythicum genus hominum. Zoëq; uxore septua-
genaria fato mox functa, & ipse tandem morbo præ-
grauante decessit post annos imperij bisseños, & mē-
ses octonos.

THEODORA.

Non pudeat & Theodoram Zoës sorore, quæ
biennio uix imperauit, nostris inferere com-
mentarijs: quandoquidem nõ muliebriter scemina re-
bus præfuerit. Quinimo tanta domi, forisq; quies &
ocium fuit, tanta rerum omnium ubertas, ut scemine
imperij neminem pœniteret. Verum ingrauescente cū
etate morbo, illecebris eunuchorū Michaëlem iam se-
nem in curæ partem cūm aduocasset, ipsa non multò
pòst fatis, naturæq; concessit.

MICHAEL SENIOR.

Vix annum unum rerum potitus erat, cū Isaacij
Comneni motus in ordinem illum redegit, ui-
rum genere & opibus clarum: cætera minus ad impe-
randum idoneum, etate etiam prægrauante: qui pri-
uatus non multò pòst obierit.

ISAACIUS COMNENVS.

Tandem uirū fortem, & pace, belloq; illustrem,
Constantinopolitana res sortita fuerat, Isaacia-
um scilicet Comnena gente nobili, si ultra biennium
sceptri, regniq; potitus esset: uerū ille lateris morbo
inter

inter uenandum subito oppressus, cum de salute desperasset, cucullam monasticam indutus regno se abdicat, Constantino Duca de senatus, populiq; uoluntate successore declarato. Sunt qui scribant tanta contentia eum fuisse, uti nec uxorem cognoscere uellet post prolem semel ex ea susceptam, cum tamen ad morbi remedium medici in primis consulerent, ut coitu frequentiore uteretur.

CONSTANTINVS DVCAS.

Et hunc suorum conspiratio sub initia grauis exceperat: quam cum non sine discrimine compressisset, ad Reip. administrationem conuersus, non pessimum principem egit. Veræ pietatis cultor, & æqui obseruantissimus, sed auaritiæ studium prægrauabat: unde inuisus suis hostibus etiam ludibrio fuit, imperij res undiq; uexantibus: accessit ad externa mala familiaris Constantinopoli clades grauis terræmotus, quo templa, ædesq; multæ corruere: sed morbo inualescente Eudociæ uxori & filijs sceptrum tradens, anno VII. & mense VI. imperij, cum LX. & amplius uixisset, excessit.

EUDOCIA ET FILII.

Poterant res domesticæ fortasse muliebri prudentia nõ incommodè administrari, si à bellis externis quies affuisset: sed imminentibus undiq; Barbaris uicit eorum sententia, qui uirum idoneum præficien-

ficiendum rebus esse contendebant. Quare iurisu-
randi oblita, quo marito morienti sese obstrinxerat,
non superinducturā se imperij rebus maritū alium,
sive etiam coacta, Romanum cognomento Diogenē,
filijs etiam non improbantibus, post menses VII. im-
perij, uirum sibi adiunxit, qui Rempu. prudentia ac
fortitudine tueretur.

ROMANVS DIOGENES.

HVic Diogenes pater fuerat haud dubiè do-
mi, militiæq; clarus: qui postea tyrānidis affe-
ctate reus se ipsum præcipitauit. Paternæ igitur lau-
dis æmulator filius, cum uictoriam egregiam retulif-
set ex hoste barbaro, dignus est habitus, quem Eudo-
cia in thori, curæq; partem acciperet: quā tamen nō
multò post facile pœnituit, cum insolentiæ hominis
pertæderet, qui rem ad se totam traheret. Prior ex-
peditio in Barbaros Asiam uastantes uario rerū suc-
cessu illi administrata. Altera funestissima, Romano
milite uel fugato, uel easo, ipso certè imperatore (q̄
ad eam diem nunquam contigerat) capto. Ferunt
Azan Turcarum principem ad primum nuncium ca-
pti imperatoris Romani uiu credentem constitisse:
mox ad se adductum, & cognitum, in summo honore
à Barbaro habitum, & amplis donatum muneribus,
pace inita dimissum: sed Byzantijs omnia ad primū
cladis acceptæ nuncium mutata erant: ipsa Eudocia

relegata: Romano abdicatum imperium, & Michael maximus Cōstantini filius rebus præpositus. Ipse Romanus cum bellum frustra pararet, tandem deditur præter iurisiurandi religionem oculis immanē in modum prius effosis deportatur in insulam: ubi nō multō post decedens, ab Eudocia uxore sepelitur post annos tres, menses autem octo.

MICHAEL CONSTANTINI

Ducæ filius Parapinaceus.

IGnauißimum principem numina nobis (ut arbitrator) iam pridē infesta, dedere: quem à fame, quæ sub eo inualuit, Parapinacē appellauere. Cū igitur imperij res pari ignauia, ac seuitia uexarentur, principe sub Psello magistro uersibus tantū factitandis intēto, Nicephorus Botaniates cognomēto haud dubiè nobilissimus imperium sibi asseruit: quem in se cordis principis inuidiam ciues faciliè admiscere, Michaelē prius cum uxore & filio post sextum imperij annum, & menses sex cœnobio incluso.

NICEPHORVS BOTANIATES.

APhoca imperatore stemma huic ductū: quare tanquā omnium nobilissimus Michaelē faciliè reiecto surrogatur: qui Comnenorum fratrum forti primū, fidei quæ opera usus, qui Bryenniū tyrannidis inuasorem, & Basilatium sustulerant, mox ab illis defectionē meditātibus imperio deturbatur, anno IIII.

quædam

quàm imperare cœperat: ipse monasticam uitam secutus. Alexius autem Cœnensis minor natus, militari turba acceptior, imperator salutatur: qui Byzantium ingressus die dominicæ cœnæ sacratissimo magnæ hebdomadis, hostilem in modum urbem totam diripuit, nullo non iniuriarum genere in ciues edito.

ALEXIVS COMNENVS.

Suceffit iam hinc familia, unde hæreditarium, ac propè iustū in Græcâ gentem odiū ad nos transfusum sit. Nā etsi iam pridem sub Photio scisma cœperat, manebat tamē qualiscunq; Romani pontificis maiestas, & malè factam gratiâ affinitates quædâ eū principibus nostris inite focillabant. Alexius autem ueluti ex professo hostis Latini nois præter bellum, & eū Roberto Viscardo infeliciter gessit, Venetis etiâ armis adiutis, Gallorū memorabilem illâ expeditionem, quam suspectâ semper ab initio duxerat, perturbare conatus est. Cæterū non succedēte cōsilio, his cōditionibus cōmeatu, & alijs necessarijs rebus adiutorum se Gallos recepit, si quæcūq; cepissent ex hoste, sibi restituerent: ex ducibus certè nostris plurimum Boamundo Normanno deferre usus est. Conuersus inde ad pacis artes, orphanotropheion erexit, & museū: in altero pueros, puellasq; parentibus orbos alēdos, in altero erudiēdos instituit, sumptusq; his ex regio uectigali datus: ipse uerò morbo fatigatus, post

VII. & XXX. imperij annum, menses IIII. cum dimidio moriens, Ioanni filio reluctante in primis matre, imperium reliquit.

IOANNES.

Ioannes, quem nostrorum quidam Caloianem appellant, ubi imperium adeptus est, suos omnes dignitatibus ornat, in Isaacium fratrem propensissimus, quem incredibili charitate dilexit: uarijs expeditionibus in Asiam usus: Turcas, Persasq; prelijs aliquot uicit, urbesq; illis non paucas ademit. Latinorum militum fortem, fidelemq; operam semper expertus, legatos ad Innocentium pontificem, & Lotharium imperatorem, uictoria de Rogerio gratulaturos misit: tandem memorabili exitu in uenatione sagitta uene nata digitorum dextrae saucius, post quintum & uigesimum imperij annum & menses octo, natu minori Manuelli sceptrum reliquit, cum Isaacium ut minus ad imperandum idoneum reiecisset: non contemnendus omnino princeps. MANVEL.

Nvllus infestior in nos fuit: nulli inuisiores successus nostrorum fuere: ut Corradum Germanum, & Ludouicum Francorum regem, uarijs insidijs fatigarit: quare coacti intempestiue Bosphorum traicere, cum in locorum angustijs à Grecis nostri cederentur, fame quoq; laborare ceperunt: sed famem morbus etiam subsequutus gypso per summum scelus farina

farinae immixto. Quare indignatus Siciliae rex Rogerius bellum illi indixit: indictum fortiter gessit, uastata omni ora Graeciae, & Byzantio etiam per suos duces adeo insultatus, ut sagittas argenteas, aurcasq; hortis regijs immiserint. Venetis etiã non minus infestus, contra ius gentium Henricum Dandulum eorum legatum uiolat: negotiatores, quos simulata pace euocarat, uno die cõprehendit: ex quo Venetis armis pressus, tandem promissa bonorum restitutione, æquis pensionibus pacẽ impetrat: prælium cum Turcis funestissimũ gessit, in quo penẽ captus est. Federici cum Aeneobarbũ etiam Italicis auxilijs exercuit: re et fidei dogmata perturbare per insaniam adortus, non prius abstinuit ab incepto, quàm omnes aduersantes sibi uidit: demum cum astrologiæ peritissimus haberetur, responderetq; sibi multos adhuc uitæ & imperij annos, totiusq; Orientis imperium agitare animo, post XXXVIII. principatus annos monasticã uitã secutus morbo periit, Alexio filio paruo lo relicto.

ALEXIVS.

Patri puer Alexius adhuc successit, qui fatigatus multorum insidijs, Andronicũ maximẽ infestum habuit, uirũ callidum & impium: qui ex Isacio Comneno Ioannis fratre natus, nobilissimus haud dubiẽ habebatur. Is Cõstantinopolim ingressus primũ tutorem egit, inde participem imperij. Demum præ-

ter iurifurandi fidem Dominici etiam corporis & sanguinis haustu sacratiorem, Alexium XV. tantum annos natum, cum treis annos à patris morte rerum potitus esset, miserabiliter excruciatū necari iubet: capiteq; abscisso, reliquū cadaver in mare proiecit.

ANDRONICVS COMNENVS.

CAllidissimus mortalium, ac scelus, cetera non improbandus si regnandi libidinem demeress biennium rebus præfuit, omnibus ob insitam scuitiā inuisus. Quare bello etiam à Gulielmo Siculo appetitus, cum undiq; premeretur, tandem ab Isacio Angelo præter suā, omniumq; opinionem imperio deijcitur: captusq; ac per urbem camelo sedens circumuectus manu abscissa, oculoq; effosso, turbæ vulgiq; tumultu lacer perijt.

ISACIVS ANGELVS,

Comnenorum sublata stirpe, ad Isacium cognomento Angelū summa rerū præter omnium sp̄e defertur, qui cum prudenter se gerere sub initia uideretur, classem ad recipiendam Cyprum frustra comparauit. Bellum etiam cum Mysis, qui & Valachi dicuntur, Petro & Asane fratribus defectionis autoribus infeliciter gessit: uarias interim multorū tyrannides oppressit. Federicum Aeneobarbū in Syriā properantem magnificè excepit: Ipse uerò, cum in nostros beneuolo animo esse uideretur, ab Alexio fratre,

tre, quem captum à Turcis redemerat Isacius, per
summum scelus imperio, oculisq; priuatur.

ALEXIVS FRATRICIDA.

Non ingratus in fratrem solum, sed planè im-
pius Alexius uideri possit: qui non solum ma-
iori fratri imperium per scelus ademerit, uerum etiã
nepotem extorrem pateretur. Sed affuit non multò
pòst grauis ultio. Restitutus enim nepos patrem ad-
huc uiuentem rebus præficit. Ipso autem Alexio si-
ga dilapso, nepos Alexius Isacij filius post subitã pa-
tris mortem imperator est dictus, Gallorum Vene-
torumq; armis præualentibus.

ALEXIVS Iunior, ISACII filius.

Per annorum XII. cum Pannonas, Gallosq; per
matrem, uxoremq; attingeret, Venetorum, Gal-
lorumq; opè in imperium restituitur. Id uerò præter
alia in fœdere sanciendo disertè cautum, ut patriar-
cha Constantinopolitanus Romano pontifici tanquã
maiori subesset: & damna Francis, Venetisq; à Ma-
nuelle illata compensaret. Qui mense post restitutio-
nem suam uix exacto, cū satageret rerum, quas pro-
miserat, à Murziphlo quodam ignobili, quem tamen
ad summum dignitatis gradum extulerat, fraude pu-
er necatur: sed Murziphlo & ipse non multò pòst
in Peloponneso captus, & Constantinopolim retra-
ctus, per summam ignominiam, & cruciatus obiit.

BALDVINVS FLANDRENSIS.

EXcellens Veneti sanguinis uirtus adiuta Gallie
 cis armis, imperium, quod tot annos factiosissi-
 ma, & turbulentissima Græcorum natio possederat,
 Latino nomini facile asseruit. Capta enim urbe post
 Murziphli fugã, Balduinus Flandriæ comes, XV. ui-
 rùm suffragio imperator eligitur. Veneti priuo suf-
 fragio Thomam Maurocenum (quando ita conuen-
 rat, ut ipsi antistitẽ darent, si Gallus imperaret) pa-
 triarcham designant: qui statim ad Romanũ pontifi-
 cem profectus, eũ dignitatis suæ autorẽ fecit: moxq;
 reuersus celeberrimo gætium conuentu, Balduinũ im-
 perij corona donat: qui uix anno circumacto, cũ præ-
 ter Adrianopolim cuncta recepisset, moriens fratrem
 Henricum successorẽ habuit. Sunt qui annos V. impe-
 ratum prodant. HENRICVS.

Balduino fratri successit Hëricus: qui pace cum
 Vlachis firmata, & filia ducis eorum in uxore
 ducta domi, forisq; cum prudẽter se gereret, in Thes-
 saliam profectus, Gulielmum filium Bonifacij regem
 Thessaliæ declarat: mox moriens Iolantam filiam Pe-
 tro Antisiodorensi nuptam reliquit heredem, anno
 imperij XI.

PETRVS ANTISIODORENSIS.

Hic uxorio iure (quando mascula nulla super-
 erat proles) innixus ab Honorio pötifice ad
 Laurenc-

Laurentij sanum extra urbem insignia imperij accipit: inde Venctis nauibus soluens, cum Dyrrachium in Venctorū gratiam frustra tentasset, à Theodoro Lascare, qui se Græcorum imperatorē gerebat, per asimulationem pacis præter iurifurandi religionē & fidem medio conuiuio obruncatur. Sunt qui circa nemorosa Thessaliæ loca (Tempe ea uocant) insidijs captum, & in uinculis asseruatum prodant.

ROBERTVS FILIVS.

Nvlli dubium esse potest, treis à me principes relos pietate ac fortitudine eximios fuisse: quibus tamen fortuna haud sanè arriserit: tum quòd rerum diu potiri non est datum, tum quòd in tanta imperij nouitate obnoxiam, ac planè precariam potestatem agerent. Eadem propè fors Roberto affuit, qui ad paternæ captiuitatis nuncium Byzantium aduolans, cum sese optimè gereret, Vencti nominis obseruantissimus inuidiā unius ex purpuratis suis sensit: qui abductam sibi ab illo sponsam iniquissimè ferens, impotens animi cum domesticis regiā irrupit, dehonestatamq; naribus puellam cecidit. Quam iniuriam ulturus Robertus, dum Romam contendit, atq; inde reuertitur, in Achaia morbo decessit, re interina Veneto prætori demandata.

BALDVINVS.

Oo 5

Quasi

QVasi fato euenisse dicas, ut quemadmodum à Balduino auspicia regni cœperant, sic in Balduino conciderent: patri Roberto sufficitur Balduinus filius. Cui, quòd per ætatem tantæ rerum moli nò uidebatur idoneus, Ioannes Brennius socer adiutor datur. Qui prævalentibus Græcorum armis, cum Venetorum auxilio sæpe rem tutatus esset, tandem oppignerato filio, & crucis dominicæ partæ, quinctiâ templorum donarijs omnium ablatis, cum ingentem exercitum ad Bosphori fœuces obiecisset, per eius absentiam à Michaële Paleologo proditione recipitur Byzantium: ita dum extremam uim formidat, domestica opprimitur. Anno igitur L X. ferè quam imperari à nobis cœptum est, Byzantium amissum est.

LASCARORVM STEMMA.

DEtur & hoc ipsum cum studiosis omnibus, tū Lascareæ familiæ haud dubiè clarissimæ: ut quæ interim ad Adrianopolim rei præfuerint, nò ignoratur, quousq; Michaëlis Paleologi uirtute Græcis iterum uindicatum imperiū est. Imperator Alexius cognomento Angelus, quem fratricidam superius ostendimus, Theodoro Lascari filiâ despondit, dotisq; nomine imperij titulos genero tribuit. Huic mascula proles ex uxore nulla, scemina tantū Irene filia fuit: quæ Ioanni Diplobatazio in matrimoniū iunxit, imperiūq; illi p̄ manus tradidit. Cui postea Theodorus filius

filius succēbit, ex quo Ioannes, quem Michaël Palaeologus puerum cum interfecisset, ipse sibi & posteris per summum scelus imperium uindicauit.

MICHAEL PALAEOLOGVS.

Vehementis spiritus uir, cum illum fiduciariē quodammodo tutela pertēderet, imperiumq; sibi ac suis destinasset, Guilielmū Achaię principatu primum spoliat: inde Byzantio capta, cum Venetis bellū diu gessit: à quibus facile imperio deturbari potuit, nisi Genuenses obstitissent. Quare inducijs initis, Lugdunum ad concilium uenit, quod Gregorius pontifex indixerat, facileq; illi cū Romano pontifice conuenit: ex quo tantam inuidiam Græcicę gentis contraxit, ut nec morienti iusta persoluerint, & locum sepulturae negarint. Hunc annos quadraginta & amplius rebus pręfuisse, nisi annales dubia prodant, certum est.

ANDRONICVS ET MICHAEL FILIVS.

Ex tribus maribus natu maximus Andronicus imperium arripuit: qui Michaël matre Vngarica natū, consortē imperij sibi asciuit: quo mox uita functo, prę dolore amisse filie & generi, pater Andronicus Constantinum Despotē iuniorē ad imperij successiōē inuitat: q; Michaēlis filius Andronicus egrē serens, in auū insurgit, Genuensiuq; auxilio fretus, ius omne ad se trahit: sed Veneti seniorē Andro-

nicum

nicum cum restituisſent, tandem prægrauatibus Bulgariſis auxilijs & Genuenſiũ, auus coactus Venetos deſtituit, partesq; Liguſticas à nepote coactus amplectitur, & ſeptuagenario maior tandem moritur.

ANDRONICVS IUNIOR.

SEX annos & amplius bellum uarium & anceps hic cum auo geſit: ſæpe tamẽ reconciliatis animis amicorum interuentu, & gratia male ſarta nequaquam coeunte. Tandem cum Byzantium nepos clam ingreſſus eſſet, in auum nihil ultra molitus, illũ ſecum imperare quoad uixit, paſſus eſt. Eo mortuo, cum aduerſus hoſtes Romani nominis res egregias geſiſſet, multisq; uictorijs clarus eſſet, unde quinquageſimo ætatis anno moritur, febre, capitisq; dolore intra quatrimum conſectus.

IOANNES PALAEOLOGVS,

& Ioannes Cantacuzenus.

MORTUO Andronico iuniore, cum Cantacuzeni arbitrio, qui magni domeſtici dignitatem ſupremam obtinebat, omnia prudenter gererentur, Apocauci fraude uiri obſcuriſſimi, ſed ſolertia & calliditate inter principis amicos præcipue dignationis, & patriarchæ ambitione in exilium truditur: ille uerò iniuriæ impatiens, bellum quinquennale aduerſus reginam & Ioannem geſit, Turcarum arma Europæ primus inferens. Cæterum rebus indies peſ-

ſum

sum euntibus, proditur illi Byzantium: quod cum occupasset, nulli ferè molestus imperij tantum participè egit, filia in uxorem Ioanni tradita: inde in Genueses socijs Venetis & Arrogonijs bellū uaria fortuna gestum: cui Nicolaus Pisanus dux præfuit: nec multò post bellum à Palæologo exule Cantacuzeno indictum, Turcarū in primis ope geritur, quibus etiā in Europa locum inhabitandum primus tradidit. Et eum ex Tenedo soluens improuisus Byzantium ingressus esset, tandem Cantacuzenus imperio se abdicans, monasticam uitam sequitur: hic Ioannes Mathæum Cantacuzeni filiū consortem imperij agentē tandem imperiū deponere coëgit: & cum multa fortiter administrasset bella, moriens filio Manueli imperium reliquit.

MANVEL.

DE hoc nihil aliud memorabile proditum, nisi quod septem filios mares reliquit, quorum Ioannes natus maximus morienti successit.

IOANNES.

AVidus hic concordie, pacisq; principibus cū sacris, tum profanis Græciæ totius comitatus Italiam petijt: Eugenijq; autoritatem secutus Florentino concilio interfuit: paceq; ac concordia perpetua (ut sperabatur) inita, mox domum reuersus nō diu superuixit, Iosippo etiam patriarcha Florentiæ defuncto.

CONSTANTINVS.

Horret

Horret animus tantæ cladis recordatione, & luctu adhuc tanq̄ in nouo malo mens refugit. Urbem totius Orientis amplissimã, in qua Christiana pietas millesimũ ac centesimum supra nonagesimum primũ annũ floruerat: ubi tot principes Christiani, tanta religio, tot diuorũ templa, tot reliquie condite erant, paucis diebus q̄ oppugnari cœpta sit: ab inmanissimis, ac nefarijs Turcis captã fuisse: in qua nullæ scelerum facies defuerint: nõ dignitatis, non securus, nõ etatis habita ratio: supra cædibus, cædes stupris addite: ipsa diuorum templa diruta: ipsa ossa Martyrum canibus, subusq; obiecta. Cõstantinus imperator dum ad portã trepidus se recipit, fugiẽtium trepidatione oppressus obiit: cuius caput hostis ad lumbum pilo affixum totis castris gestauerit: redemptor ipse Christus (prõ pudor & dedecus nobis æternum) iterum cruci affixus, luto limoq; uexatus est: eaq; omnia representata, que in illũ iudeorum gens olim impia patrarant. Elogium inde additum cruci: Hic est Christianorũ Deus. triduum ciuitas uexata, atq; ad arbitriũ impotētissimi uictoris direpta: inde quicquid regij sanguinis mares, foeminaq; illustres supersuere, aut inter epulas prægrauate uino Orthomani iussu scedẽ iugulantur, aut uictoris libidini (q; grauius morte fuerat) reseruantur. Incidit autem clades hæc in annũ salutis millesimũ CCCCLIII. quarto

Constãti-
nopolis a
Turcis ca-
pta.

Cal. lunias: qui dies funestissimus, ac religiosissimus esse nobis semper debeat. Qua in re subeat ea reputatio, à Constantino magno Helenæ filio constructâ urbem esse, Romæ semper æmulam, sub Constantino, qui eiusdè nominis matrem haberet captâ, Turcarumq; iugo ad hanc diè subditam: cū Nicolaus pontifex Romanæ præfesset ecclesiæ, Fridericus Germanis imperaret: nostri interim Veneti cum classem duætu Jacobi Lauretani emisissent ad subitæ oppugnationis nuncium, hostis Turcæ celeritate præuerti nullam opem lapsis iam rebus asferre potuerunt. Regnum à Paleologis annos ferè ducentos.

DE BYZANTIO.

FVerit & hoc instituta rei cōsequens, ut qui Byzantium primi cōdiderint, quæ ue urbis tam celeberrimis incrementa à prima eius origine ad ætatē nostram fuerint, & quæ uaria fortuna, perstringam: nam si castelli unius originem diligentius perscrutari nō ineptum ducitur, cui, quæso, ingratiū esse possit, urbis tam uetustæ, tam amplæ, in qua imperij Romani maiestas qualiscunq; tot annos uiguerit, ortum, casumq; percepisse? Byzantium primò in angustiſſimo Euro-
 Lygos
 quōdam,
 Byzantiā
 siue Con-
 stantino-
 polis.

pe, Asiaq; Euripo posuere Lacedæmonij Pausania
 duce, Lygos antea dictum: quod uariante deinde
 fortuna, dū incerti iuris possessio adhuc esset, Athe-
 niensibus, Spartanisq; id sibi certatim uendicātibus,
 tandem

tandem libertatem sibi asserere: & dum neuter populus tanquam propriam urbem auxilijs iuuat, liberae conditionis esse cepit: per quae tempora res eorum admodum floruit agro fecundo, feraciq; in primis, & mari admodum opportuno, unde uectigalia, uectigalibusq; eorum augendis piscium uis ingens ad eorum littora deferebatur. Quam comode posita esset, oraculi Pythij ambages arguit: nam consulentibus Graecis ubi urbem conderet, data fors exciderat, sedem oppido caecorum aduersam quaererent, Chalcedonios haud dubie innuens, qui priores in ea loca profecti Megaris, peiora legerant. Pisces etenim ex Euxino in Propontidem illati, ubi ad Chalcedonense littus incurrere, territi candicante saxo, quod a uado ad summa pelluceat, aduersum Byzantium promontorium ex ea causa Chrysoceras appellatum, praecipiti petunt agmine. Itaque omnis captura Byzantium, Chalcedonensibus penuria: primum cum Romanis foedus aduersum Pseudophilippum a Byzantijs in initium est: inde semper forti, fidelique opera eorum multis, uariisque bellis usumus, quousque Seuerus imperator occupatam a Pescennio Nigro, eo occiso funditus euerit, & in uici formam redegit, agro etiam eorum Perinthijs adiudicatum. Fuit autem urbis murus Milesio quadrato lapide, adeo indiscreta laterum structura, ut una propemuri compages spectantibus uideri posset. In huius

Chalcedonij caeci.

Byzantium funditus euersum.

ruinis

ruinis Constantinus magnus aquilæ præpeti uolatu
 ex Chalcedone illuc regulares funiculos, terq; ac qua-
 ter inferentis admonitus, urbem ampliore mœnium
 circuitu construxit, Romæ operibus & nomine etiã
 emulam futuram, quam cum uarijs signis, ac moni-
 mentis undiq; conquisitis ornasset, ante V. duũ Maij
 Deiparæ uirgini dicauit. Quin & Valens mathema-
 ticæ prædictionis consultissimus, annos DC. XCVI.
 potituram rerum prædixit, quæ tamen adhuc duret:
 portus duos habet, quos ductis utrinq; catenis & tur-
 ribus erectis munitissimos reddidit. illud est, quod
 Dion grauis in primis autor memorabile prodide-
 rit. septem turres eo artificio fuisse constructas, ut si
 quis uni inlammasset, lapidem ue inmississet, sonitus
 ex omnibus redderetur æqualis, ita ut ex singulis pro-
 prius exaudiretur. Et cum multa ad ornatum nouæ
 urbis conquisisset, Cochlidem insuper Porphyretici
 lapidis ex urbe Roma aduchendam curauit, cui sta-
 tuam suam, & clauum unum Christi redemptoris cru-
 ciatu insignem super imposuit, quæ Alexio Comne-
 no uiuente corruerit: Palladium etiam ex Illo com-
 portatum. Principes à Constantino cum diuersa for-
 tuna, tũ rerũ uario successu multi præfuerunt: magna
 tamen eorum pars ambitiosi, crudeles, auari, & ob-
 scurissimi: quodq; grauisimum sit, ab orthodoxa fi-
 de aut abhorrentes, aut etiam infesti: donec urbs ter-

remotibus, incendijs, seditionibus intestinis obnoxia, quibus alimentū leuitas gēti instita præberet: adde etiam quòd principū instabilitate in nefariae gentis Turcicae libidinē deciderit: in qua non sine nostro graui dedecore septuagesimum propè annum dominati fuerint, Maomethes primus, inde Pazaites eius filius, & qui nunc omnibus formidulosus Syriae, Aegyptiq; imminet, Selinus. Et quoniam Turcarū proxime meminimus, quinam illi fuerint, unde ue terrarū profecti, per quos duces eorum aucta res sit breuibus explicādum est mihi. Tum quia res memorabilis admodum sit, tum quòd diuersa quaedam, quam nostri haecenus tradiderūt, & (ni fallor) similia ueri proditurus sum: cum alij præter eorum nuda nomina, uix quicquam memoria dignum in multis retulerint.

DE ORIGINE TVRCARVM.

Turca, partim Caspio mari proximi, qui Asia, Orientemq; uastarunt, Caucasiq; ueteres incolae, qua parte ad Arctum uergit, partim inter Scythicas gētes relati, & Hunnici sanguinis, qui postea Ungari dicti sunt, existimari: quod ex Graecis autoribus, & Latinis aliquot colligas: ueteres scriptores (quod sciam) de his nihil præter Melam & Plin. ille præter nudum Turcarum nomen in Scythiae relatione nihil aliud addidit. Siue igitur ueteres illi à Mela relati, siue recens aliquod genus hominum, eorū certè quò

è qui Cassij maris accolæ suère, tenuissima memorã-
 tur primordia, & ut caterarum gentium planè ob-
 scura: nam LXX. ab hinc annum natali solo relicto,
 in Persidem atq; Asiam minorem primum impetum
 fecère: sed nec unus dux illis, nec certum imperium: ua-
 gi, dispersatiq; quoue cuiq; sors affuit, latrocinantes
 magis q̃ belligerantes prouincias uastarunt. prima sti-
 pendia Basilio Macedone imperante sub Muchumetio
 Saracenorum principe meruère: quorum præci-
 pue opera Babylonios, Indosq; ille uiccrit. Sed pepe-
 rit his uirtus inuidiam, prohibitiq; ad sua redire, in-
 dignitati primò secedunt: inde uno, alteroq; prælio
 Tangrolipicis Mucaletij ducis eorum auspicijs felici-
 ter aduersus Saracenos gesto, tandem egregiè uin-
 cunt, Muchumetiumq; profligatum acie obruncant:
 ex quo res Turcica ad Tangrolipicem delata. Is alijs
 Turcis ad se accersitis Cucumetium nepotem aduer-
 sus Arabas, cum paratissimis copijs misit: qui prælio
 ab his uictus, cum à patruo per summum contem-
 ptum exceptus esset, eius iracundiam ueritus, ab illo
 defecit, & Pasara Chorasmiorum urbe munitissima
 sese includit. Tangrolipix interea prælio genti su-
 nestissimo in Mediae finibus cum Romanis Asani al-
 terius nepotis ductu conflixit. Quo uicto & caso,
 indignatus ille Alcinum fratrem iterum in Roma-
 nos misit: qui egregiam uictoriam capto Litarite

Græcorum duce, & cæsis etiam Iberis Romanorum
 socijs retulit: sed cum Liparitem primum, mox &
 dona à principe missa facile Turca reddidisset, nec
 præstarent Romani, quod promiserat, ingentibus co-
 pijs accinctus Tangrolipix Asiam omnem ad Euxi-
 num mare aut uastat, aut subigit. Variatum deinde in
 gente factiõibus exortis ad Gallorum usq; memora-
 bilem illam expeditionẽ, qua fracti ab his sæpius,
 magna etiam imperij parte muletati sunt, donec O-
 thomanus ab hoc Selino, qui rerum nunc potitur, no-
 uus, ueterem gentis gloriam asserere ausus est. Is ob-
 scuro loco & parentibus agrarijs natus, uirtute ac
 calliditate singulari, conflata per seditionem manu,
 circumferre Turcica coepit arma, in sue gentis homi-
 nes non minus infestus quàm in nostros. Paulatimq;
 rerum successu, & imperandi libidine inflammatus,
 castellum quod Othomanum de suo nomine appella-
 ri uoluit, cepit: distabat id à Prusia Trapezuntem
 uersus itinere dierum sex. agabatur autem annus sa-
 lutis nostræ M. CCC. præeratq; in Barionæ sede Boni-
 facius octauus, circa exitum Michaelis Palæologi, &
 Andronici nepotis initia: quo tempore Germanis Al-
 bertus imperabat. Othomanus igitur his auspicijs in-
 tra octo & uiginti annos, quibus rerum potitus est,
 incredibile dictu quantum rem suam auxerit: magnã
 certè Bithyniæ partem breui subegit, oppidaq; ad
 Euxiæ

Euxinum posita non pauca cepit: qui moriens Or-
 chani filio regnum per manus tradidit. Sub quo dissi-
 dio Græcorū Cantacuzeno & Palæologi: contendē-
 tibus, ad cō res Othomanica creuit, ut Prusiam Græ-
 cis ademerit: & dum Cantacuzeno magis quàm Pa-
 læologis fauet, primus in Europam ab eo accersitus
 traicit. Caramanum etiam, perfidia in illum usus,
 cuius filiam in uxorem duxerat, interfecto eius filio
 adolescente, nō exigua principatus parte exiit. Qui
 post uigesimum secundum imperij annum Amnu-
 ratem filium heredem reliquit. Is auitam, pater-
 namq; felicitatem emulatas, in Caramanum auum ma-
 ternum non minus infestus, quàm pater fuit: mox ab
 imperatore Palæologo sollicitatus in Bulgaros, fra-
 tremq; Peleponnesi principem, qui bellum mouerāt,
 XII Turcarum millibus in Europam transportatis
 egregiè Bulgaros, hostesq; imperatoris ultus est.
 hinc Europeis opibus ille etus, dum ulcisci imperij ho-
 stes simulat, usus Genuensium nauibus, Hellepontum
 ad Abydum superat, Callipolimq; cum alijs oppidis
 occupat. Is fuit annus millesimus trecentissimus sexa-
 gesimustertius, nec multò post Seruiā, Bulgariamq;
 ingressus, cum Hadrianopolim prius occupasset, oc-
 currentes sibi cum paratissimis copijs hostes ingenti
 cæde profligat, Lazaro Seruiæ principe in asie cæ-
 so, sed mox à seruo in domini uindictam Ammurat

tes occiditur, cum annos uiginti tres imperiū tenuisset. Pazaites & Solimano liberis superstitibus. Pazaites interfecto per insidias fratre, patris mortem ulaturus, M. Graieicum Bulgarorum principem prælio superat, et interficit: inde magnam Bulgariæ partem sibi subiecit: nec tanto rerum successu quietus, Bosniā, Croatiam, ultioresq; Illyrici partes uastat, Constantinopolim annos octo obsidet: facileq; obsessam iam tunc expugnasset, nisi Ungarorum, Gallorumq; aduentum formidans, quibus ad Nicopolim occurrit, memorabili prælio nostros superasset, cæsis captisq; magna ex parte Gallorum ducibus, in primis Ioanne Burguadiæ duce, & Sigismundo Ungariæ tunc rege tumultuaria pugna fuso: qui facile in hostis potestatem uenisset, nisi Venetæ clas̄is occursum seruatus è fuga esset: cui tū Thomas Mocenicus, qui postea Michaëli Steno successit, præerat. inde ad Constantinopolitanam obsidionē spei plenus regrediens, cum eā biennio obsessam tenuisset, trepidissimis Tamberlanis Scythæ nuntijs, qui infinita penè multitudinem Turcarum terras inuaserat, excitus, illi ad Stellam montem congregitur, in Gallatiæ, Bithyniæq; confinio. Cæsa sunt in ea acie Turcarum ducenta millia, uiuus ipse Pazaites in hostis potestatem uenit, qui aureis catenis caueæ uinctus, ad mortem usq; à Tamberlane circumductus est. Incidit hæc clades Turcis in

annum millesimum trecentessimum nonagesimum septimum salutis nostræ, Bonifacio nono pontifice Romano. Huic duo suere liberi mares, Orchanes, qui in alij Calepinum, & Maomethes, quem nostri Moy en magno, uti uideo, errore dicunt, Orchane intra biennium per insidias à fratre interfecto, Maomethes re Turcarum solus occupat: qui Turcia auito regno Asiae recepto per Tamberlanis interitum, Bulgaros et Vlechos prædis & cladibus afflixit, Hadriano poliis recepta regiam ibi sedem statuit, ipse post annos septem & decem mortuo, Ammurates filius regnum inuit, Ioanne XXIII. Barione sedem tenente, hic maiorum gloriam non solum æquauit, uerumetiam longè superauit. Prima illi expeditio in Mysorum principem, qui nunc Seruij dicuntur, fuit: de quibus Scopiam & Nouemontum post longam obsidionem cepit. Duos Reguli filios captos oculis priuat: postea sororem eorum uxorem sibi adsciscit, restitutoq; per has nuptias Nouemonto in Vlachos, Vngaros, & Germanos incursiones graues facit: inde in Epirum deflectens Croiam expugnat. Venetorum arma in se sollicitat: Theſsalonica his per uim adempta. interim una ab Vngaris ingenti pugna uictus: inducijsq; ab his decennialibus impetratis, iterum ab iisdem Vngaris præter iurisdictionis fidem Eugenij pontificis hortatu bello petitur, quos duplici

praelio ducum nostrorum discordia & ambitione uic-
 cit: in altero ad Varnam Ladislaus rex Polonia, &
 Iulianus Cardinalis obiére: in altero ad Basila uictus
 Hunniades, caesiq; principes Vngari non pauci præ-
 ter gregarium militem, qui ad interneccionem occu-
 buit. Nec moratus Peloponnesum fratrum discordia
 iniuriæ obnoxiam in ditionem redegit, exinde repu-
 tans animo regni molestias, & fortunæ inconstanti-
 am animo agitans, in Asiam abiit solitariam uitam
 secutus: & Maomethi filio cura rerum demandata
 sub Calibassæ tutela, quam non multò post repetere
 suasus (ætas enim filij non satis idonea rei admini-
 strandæ adhuc uidebatur) Epeirum ingenti exerci-
 tu repetit (defecerat enim serè uniuersa Scanderbec-
 chio autore) & Croia frustra per aliquot menses op-
 pugната, mœrore animi obiit, cum annos quatuor &
 XXX. regnasset. Longum esset, si Maomethis eius
 filij res gestas explicem: quæ quantæ fuerint, nouum
 Othomanicæ familiæ magni cognomentū ab eo qua-
 situm, & in hæredes iam transmissū arguat. Is enim
 duo Christianorum imperia, Constantinopolitanum,
 & Trapezuntium subuertit, regna duodecim nobis
 ademit, ducentas urbes Christianam pietatem secu-
 tas cepit: & in his Chalcidem insulā armis, & Scho-
 dram deditione Venetis extorsit, bellum maritimum.
 per multos annos cum maioribus nostris gesit. Ca-
 phane

pham Ponticam urbem expugnauit. Rhodum insulã frustra tentauit. Italiz capto Hydrunte arma intulit, & dum plusquã ciuile bellum in maiorem filiũ meditatur, cum annum unum & XXX. præfuisset, obiit anno salutis nostræ M. CCCC. octogesimo primo, V. No. Maij. Quo mortuo res Turcica ciuilibus armis aliquandiu iactata est. Sed minore fratre uicto & fugato, solus imperium Pazaites obtinuit, qui Vlachiz castella quædam cum expugnasset, inde in Sultaniam Aegyptium copias eduxit. à quo sæpe uicti Turcæ tandem pacem, sœdusq; inierẽ. Cæterum cum otij appetentior à natura uideretur, nec tamen per suorum hominum ferociam ferari à re bellica posset, paratis terra mariq; ingentibus copijs, anno M. CCCC. nonagesimo secundo, Carauniorum montium accolas inuadit: tractumq; illum liberarum semper ad eam diem gentium Turcicæ seruituti subdit: inde septimo post anno terribili classis apparatu Venetis Methonem, Naupactumq; mox inde & Dyrrachium adimit. Quin & in Foroiliensi agro trepidatum, Turcis sœdẽ terram eam magno nostrorum damno ustantibus. Nec multo post pax secuta Andreæ Gritti patritij clarissimi opera, postquam non diu superstes Pazaites fuit regno à Selino filio pulsus, qui rerum nunc potitur, ex quo annos fermè XXX. imperitasset.